

Ami segít és ami gátol

Kérdőívrendszer és útmutató a fiatalok tanulási és szociális problémáinak feltérképezéséhez, és a személyre szabott támogató folyamat megtervezéséhez

A skóciai minta alapján magyar viszonyokra adaptált eszköz célja **a diákok támogatása** abban, hogy személyes és környezeti **erősségeikre építve**, nehézségek esetén is képesek legyenek elköteleződni saját életük aktív formálása és irányítása mellett – s ne sodródjanak ki szakmai képzettség megszerzése nélkül az oktatásból.

A segédlet bevezetője közérthető és szakszerű formában **értelmezi a reziliencia fogalmát**. Bemutatja, hogy miként lehetséges a normál fejlődés nehéz körülmények között – traumatikus események árnyékában, illetve tartósan hátrányos helyzetű gyerekek esetében – s a pedagógusok miként tudják elősegíteni ezt.

Az eszköz középpontjában egy **tanulók, szülők és tanárok körében felhasználható kérdőív-sorozat** áll, amellyel több lépcsőben lehet felmérni, hogy a diákok ki vannak-e téve olyan kockázatnak, amely gyengítheti tanulási eredményességüket, ronthatja fejlődési esélyeiket. Minden kérdőívhez **kiértékelő lap és útmutató** tartozik, amely támpontokat nyújt a kapott információk szakszerű értelmezéséhez, valamint a következtetések megfogalmazásához. A kérdésekre kapott válaszok alapján megítélhető, hogy ha egy fiatal a fejlődését valamilyen szempontból veszélyeztető helyzetben van, akkor hol vannak azok a pontok, azok az erősségek az életében, amelyekre támaszkodva meg tud majd küzdeni a nehézségekkel. Az adatok feldolgozását **online értékelő felület** támogatja. Az útmutató pedig abban is konkrét segítséget ad a pedagógusoknak, hogy miként hozzák meg a szükséges döntéseket **a fiatalokkal és családjaikkal közösen**, s hogyan készítsenek számukra **egyéni támogatósi terveket**.

A kérdőívrendszer az adaptációt, a tesztelést és a javítást követően olyan **validálási folyamaton** esett át, amelyben Pest megye 7–10. osztályos tanulóira nézve iskolatípus és osztályfok szerint reprezentatív, különféle körülmények között élő és különböző intézménytípusba járó, 300 főből álló tanulói csoport vett részt. A munka eredményeként – a Connor–Davidson-rezilienciaskála 10-itemes változatával¹ validálva –, olyan eszköz jött létre, amely diákok, szülők és tanárok körében egyaránt jól használható. A kérdőíves rendszer a reziliencia-mátrix alapgondolatára építve azonosítja az egyéni sérülékenység és a környezeti kockázatok dimenzióit, s az ezzel szemben ható, a reziliens megküzdést támogató egyéni és környezeti elemek hálóját. A komplex eszközrendszer egyúttal lehetőséget ad az egyes kulcsszereplők nézőpontjainak párhuzamba állítására, segítve ezzel a megelőzés előtérbe kerülését és a párbeszéd kezdeményezését az érintett gyermekek érdekében.

További információk: edunet.alapitvany@gmail.com

¹ V.ö.: Campbell-Sills, L., & Stein, M. B.: Psychometric analysis and refinement of the connor–davidson resilience scale (CD-RISC): Validation of a 10-item measure of resilience. *Journal of traumatic stress*, 2007, 20(6), 1019–1028.